Волинський ресурсний центр розвитку місцевої демократії

Місцева ініціатива

2017

Члени територіальної громади мають право ініціювати розгляд у місцевій раді будь-якого важливого для громади проекту рішення або питання, яке є в компетенції ради.

Стаття 9 *Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»*

Лучани мають право ініціювати розгляд міською радою (у порядку місцевої ініціативи) будь-якого питання, віднесеного Конституцією і законами України до відання місцевого самоврядування.

Стаття 28 *Статуту територіальної громади м. Луцька*

Місцева ініціатива – це викладена в письмовій формі пропозиція про розгляд міською радою та/або її виконавчим комітетом проекту рішення з питань, віднесених до її повноважень.

Основні характеристики місцевої ініціативи:

- пропозиція може бути розглянута і вважатись місцевої ініціативою лише тоді, коли викладена у письмовій формі;
- пропозиція має містити вказівку на орган, котрий має її розглянути та прийняти відповідне рішення: міська рада та/або виконавчий комітет;
- на основі пропозиції визначеним органом обов'язково приймається рішення;
- обмеження щодо подання місцевої ініціативи зумовлене лише колом питань, що можуть бути ініційовані громадою. Зокрема, пропозиції можуть надаватись лише щодо питань, що віднесені до повноважень органу місцевого самоврядування.

Етапи реалізації місцевої ініціативи

(відповідно до Статуту членів територіальної громади м. Луцька)

Етап 1

ІНІЦІЮВАННЯ МІСЦЕВОЇ ІНІЦІАТИВИ:

- Формуємо ініціативну групу із членів територіальної громади (не менше 3-х осіб)
- **Ініціативна група складає заяву, в якій вказується:**
  - **Прізвище, ім'я та по-батькові всіх членів ініціативної групи із їх домашніми адресами** (тут варто звернути увагу, що формувати ініціативну групу можуть лише члени територіальної громади міста, а отже, домашні адреси учасників ініціативної групи мають відповідати територіальним межам міста); варто вказати контактний телефон хоча б одного ініціатора.
  - **Мета створення ініціативної групи** (мета має бути чітко сформульована);
  - Місце (адресу), дату та годину проведення зборів, котрі проводитимуться ініціативної групою за участі громадян для ініціювання розгляду відповідного питання, ВАЖЛИВО – повідомити міськраду про дату проведення зборів слід не пізніше ніж за 7 днів)
- Реєструємо заяву у Луцькому ЦНАПі (варто приходити із двома примірниками заяви, для того, щоб на вашому примірнику поставили позначки «зареєстровано»). Заява реєструється у міській раді **не пізніше ніж за 7 днів до дати проведення зборів**.
- Протягом цих не менше 7 днів орган місцевого самоврядування має повідомити депутатів місцевої ради про надходження заяви ініціативної групи.

Етап 2

ПРОВЕДЕННЯ ЗБОРІВ ГРОМАДЯН З ПИТАНЬ МІСЦЕВОЇ ІНІЦІАТИВИ:

На зборах обов'язкова присутність не менше 15 громадян – членів територіальної громади міста, які досягли 18 років;

Участь у зборах можуть брати депутати міської ради, міський голова, його заступники, керівники виконавчих органів та керівники комунальних установ і підприємств;

Збори громадян з питань місцевої ініціативи приймають відповідне рішення більшістю голосів (тобто більшість з присутніх має проголосувати за подання місцевої ініціативи за визначеним питанням).

Етап 3

СКЛАДАЄМО ПРОТОКОЛ ЗБОРІВ:

За результатами зборів складається протокол, який подається в міську раду *(протокол за правилами українського діловодства - документ, у якому фіксується хід обговорення та прийняті рішення учасниками зборів. У протоколі зазначають дату та місце проведення зборів, кількість учасників, результати голосування за пропозиції та рішення, що були прийняті); на зборах слід обрати головуючого і секретаря, саме вони будуть підписувати протокол.*

Підписаний протокол також подається у ЦНАП, для цього слід буде написати там або підготувати наперед звернення, адресоване міському голові про те, що ви подаєте на розгляд протокол зборів, таке звернення треба підписати представнику ініціативної групи, варто вказати контактний телефон хоча б одного представника ініціаторів.

До протоколу обов'язково додається список громадян, які були присутні на зборах із зазначенням їх місця проживання *(можливо використати реєстраційну картку учасників, у якій кожен із учасників своєю рукою підписується про свою присутність);*

Протокол зборів громадян у строк не пізніше ніж через 7 днів після подання розглядається міським головою, його заступниками та секретарем ради.

Етап 4

ПІДГОТОВКА ПРОЕКТУ РІШЕННЯ:

За результатами розгляду працівниками міської ради на найближче засідання готується проект рішення для розгляду відповідним органом (міська рада та/або виконавчий комітет). Статут передбачає підготовку такого проекту рішення відділом секретаріату Луцької міської ради, проте будьте готові до того, що вашим проектом рішення буде займатись управління, якого це питання стосується.

Зверніть увагу: На першому етапі вашу ініціативу буде розглядати одне з управлінь, тож вони будуть комунікувати з вами для узгодження проекту рішення. Далі представникам ініціативної групи треба буде брати участь у засіданнях депутатських комісій де теж треба буде відстоювати свій проект рішення. Лише після цього питання може потрапити на розгляд сесії.

Етап 5

РОЗГЛЯД ПИТАННЯ НА ВІДКРИТОМУ ЗАСІДАННІ МІСЬКОЇ РАДИ ТА/АБО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ:

Міська рада та/або виконавчий комітет на відкритому засіданні розглядає питання місцевої ініціативи за участю членів ініціативної групи та приймає відповідне рішення *(тобто про час розгляду питання, що було подано у формі місцевої ініціативи обов'язково повідомляються члени ініціативної групи, котрі його ініціювали).*

Зверніть увагу!!!

БУДЬТЕ УВАЖНІ:

- в разі, якщо у вас немає готового проекту рішення, а є лише відповідна пропозиція, будьте уважними та співпрацюйте із секретаріатом міської ради, який готує відповідний проект рішення, аби його текст не суперечив пропозиціям, що були висловлені під час зборів мешканців, адже ідею, котру ви висвітлюєте у формі місцевої ініціативи найкраще розуміють її ініціатори, а отже мають бути ознайомлені із проектом документу, що подається на розгляд сесії та/або виконавчого комітету.

БУДЬТЕ ГОТОВІ:

- під час розгляду пропозиції у формі місцевої ініціативи, від членів ініціативної групи, за загальним правилом, має бути запропонована особа, котра захищатиме/представлятиме відповідний проект рішення на сесії місцевої ради та/або засіданні виконавчого комітету місцевої ради.

ВАЖЛИВО ПАМ'ЯТАТИ:

- у міській раді є певна процедура підготовки та розгляду проектів рішень. І цей процес становить мінімум 1 місяць а то й більше. Адже згідно законодавства проекти рішень перед їх прийняттям мають бути оприлюдненні на сайті ради за 20 робочих днів. Врахуйте це при плануванні своєї кампанії з подачі ініціативи.

ПІДГОТОВКА ПРОЕКТУ РІШЕННЯ НЕЗАВЕРШЕНА МІСІЯ:

- Важливо не лише подати проект рішення – важливим є його адвокування та медіа-супровід.

ЗАВЖДИ РАДІ ДОПОМОГТИ:

- На кожному етапі можна залучити ***експертів Волинського ресурсного центру розвитку місцевої демократії.***
- ***Голова Центру – Ірина Гайдучик***, 095-64-54-655.
- При Центрі працює також юрист та консультант.

ЩО ЯКЩО:

- якщо місцева рада ігнорує внесену, згідно Статуту, місцеву ініціативу, жителі можуть, для відстоювання своїх прав, звернутись до суду.

Практика м. Луцька:

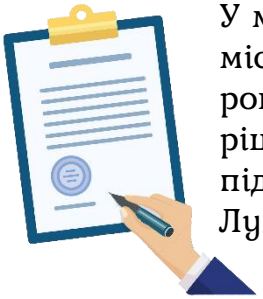

У м. Луцьку уже є прецеденти подання та підтримки місцевої радою місцевої ініціативи членів територіальної громади. Зокрема, у 2016 році, був ініційований та прийнятий на розгляд у міській раді проект рішення «Про затвердження Порядку інформування про діяльність підприємств та закладів, що перебувають у комунальній власності Луцької міської ради» у формі місцевої ініціативи.

Про суть діяльності діляться ініціатори та члени ініціативної групи:

Потреба:

Упродовж червня-липня 2016 року у восьми обласних центрах Західної України громадські активісти та експерти Інституту Політичної Освіти та Українського незалежного центру політичних досліджень, на основі 20 індикаторів, провели дослідження публічності комунальних підприємств. Шляхом запитів на інформацію та пошуку відомостей у мережі інтернет учасники проекту збирали інформацію про діяльність комунальних підприємств восьми обласних центрів та склали рейтинг від найбільш закритих до найбільш публічних комунальних підприємств.

Серед індикаторів: наявність контактних даних комунальних підприємств, відомості про його керівництво, оприлюднення декларацій про доходи керівників, інформація про штатний розпис, контракт із керівник комунальної установи, наявність наглядової ради, перелік послуг та пояснення

формування тарифів на послуги, інформація про план річних закупівель, проведення аудиту, річні та щоквартальні фінансові звіти, участь у системі допорогових закупівель Prozorro.

Максимальна кількість балів, яку могли набрати комунальні підприємства становить 40. Проте жодне з 19 комунальних підприємств не набрали й половини. За результатами дослідження в Луцьку найбільшу кількість балів набрали такі комунальні підприємства: КП "ЛуцькВодоканал" – 19, ДКП «Луцьктепло» - 17. Загалом з 30 комунальних установ лише 13 мають свій офіційний веб-сайт.

Жодне комунальне підприємство та комунальний заклад не поширювали у відкритому доступі декларації про доходи керівників. Відповіді на запити на інформацію теж були не повними: дев'ять закладів так і не надали відомостей про доходи керівників комунальних установ, не всі надали на запит й фінансові звіти.

Що ми зробили (коментар від ініціатора, активістки, Марії Доманської):

- ☑ На основі отриманих результатів дослідження ми вирішили працювати у цьому напрямі та ініціювати вирішення цієї проблеми на рівні місцевої ради через прийняття відповідного рішення. Для уникнення політичної заангажованості при голосуванні за підтримку даного питання, нами було прийнято рішення скористатись інструментом місцевої ініціативи для чого і сформували ініціативну групу із трьох осіб та підготували відповідне звернення до міського голови.
- ☑ Опісля зібрали збори громадян з питання місцевої ініціативи. На зборах у нас було 15 осіб, з якими ми обговорили проект рішення, і визначили відповідальних за подачу документів до Луцькради. Нам було простіше в тому плані, що ми мали основу для свого проекту рішення підготовлену київськими експертами. Тож варто вивчати досвід інших громад.
- ☑ Над доопрацюванням нашої ініціативи для врахування усіх тонкощів юридичних термінологій та винесення її на розгляд сесії місцевої ради ми працювали із начальником департаменту економічної політики Луцької міської ради.
- ☑ Опісля остаточної підготовки проекту рішення члени ініціативної групи брали участь у засіданнях депутатських комісіях та пояснювали важливість проекту рішення. Всі комісії таку діяльність та відповідний проект рішення підтримали.
- ☑ На кожному етапі цієї діяльності ми були максимально медійно активні: писали про це у соцмережах, робили релізи і розсилали їх місцевим ЗМІ, тобто постійно піднімали цю тему.
- ☑ І як **результат** - проект рішення був винесений на чергову сесію місцевої ради, де й підтриманий більшістю депутатів Луцької міської ради. На сьогодні це рішення діє, воно є на сайті міськради. Зараз важливо прослідкувати наскільки якісно воно виконується.